

MÄLUMÄNG VI voor KÜSIMUSED

4.märts 2013.a.

1. Haldusreformi oodates-kartes! Paljud spetsialistid väidavad, et alla 5000 elanikuga omavalitsusüksus on Eesti tingimustes absurd, optimaalne elanike arv algab aga 10 000-st. Maailma suurim omavalitsusüksus(1. järgu haldusüksus – võrdne meie maakonnaga, Soomes lääniga jne) on *Uttar Pradesh*. **Kui palju on maailma suurimas omavalitsusüksuses elanikke?** ($\pm 50\% = 2p$; $\pm 75\% = 1p$)

2. Pildil on kahe EL liikmesriigi riigipead. **Nimetage riigid!**

3. **Mis aasta?** ($\pm 2a = 1p$; $\pm 5a = 1p$)

Karl Benz – ehitab esimese 4-rattalise auto.

H.Ford – ehitab esimese auto.

R.Diesel – saab patendi diiselmootorile.

F. Nansen – alustab ebaõnnestunud ekspeditsiooni Põhjapoolusele. P.

Tšaikovski – sureb.

H.Göring - sünnib.

4. Millisel saarel asuvad Külaniidu, Tagaranna, Kurikneeme, Karnapi ja Kalavälja teed? Saare „peatänavat“ nimetati rahvasuus „Kaarli puiesteeks“. Saare nime kandis kunagi ka üks sigaretimark. Saar on tervenisti maastikukaitseala, seal pesitseb merikotkas ja saarel ei tohi korruga viibida üle 3000 inimese. Halduslikult kuulub saar ühe linna koosseisu. Toomas Vitsut tuli paar aastat tagasi välja ühe saart puudutava kõmulise ideega. **Nimetage saar!**

5. Pildil on vene kosmosesüstik Buran, mis kahjuks katselendudest kaugemale (ehk siis orbiidile) ei jõudnudki. Kuulsaks ja „kummaliseks“ teeb Burani loo aga see, kuidas kosmosesüstik 12.02. 2002 hävis. Juhtumit on kommenteeritud stiilis *see on võimalik ainult Venemaal*. **Kuidas Buran hävis?**
VIHJE! Süstikuga koos kaotas elu 8 inimest.

6. Seda metallilist elementi leidub reeglina inimkehas kõige rohkem? Ühenditena leidub seda metalli hulgaliselt ka näiteks Eesti maapõues. (Mõne mineraloogi arvates võiks küsitav lausa eesti rahvusmetalli nime kanda). Inimese toitumise seisukohalt kuulub metall makroelementide hulka. **Nimetage metall!**

7. Nimetage need kolm meest, kes sündisid 4. märtsil .....

...335a tagasi(1p)

...148a tagasi(0,5p)

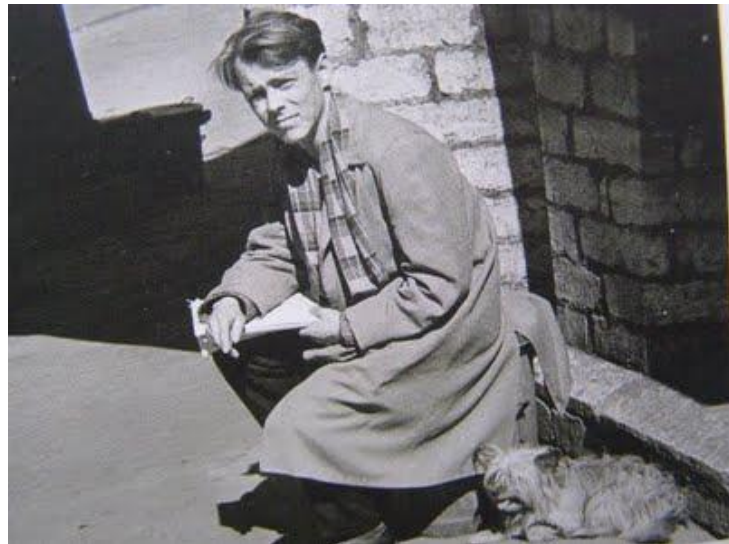

.....50a tagasi(0,5p)

**8. Nimetage need kaks meest, kes lahkusid siit ilmast just 4. märtsil ....
Vihje! Mehed võivad end kolleegideks pidada.**

..... 161 a tagasi

..... 7a tagasi

9. Piltidel on valitsev Eesti meister Hendrik Lepik ja valitsev maailmameister Paweł Wojciechowski. Küsitava kergejõustikuala Eesti rekord jääb kehtivale maailmarekordile alla 4,8% võrra. Olümpiamängudelgi on eestimaalane sel alal rohkem kui ühel korral võistelnud (parim koht 17.) **Nimetage spordiala!**

10. Hollandist on selle pallimängu harrastamise kohta teateid 13. sajandi keskpaigast. Tänapäevasel kujul sai ala alguse Šotimaalt. Aastal 1457 keelas kuningas James II selle pallimängu mängimise kuna kardeti, et hasartne spordiala meelitab noored ära vibulaskmiste juurest, mis oli julgeoleku seisukohast vajalikum. Aastast 1502 mängukeeld tühistati, sest Inglismaaga oli sõlmitud rahu ja kuningas James IV oli suur küsitava pallimängu „fänn“. Soomlased kutsuvad küsitavat pallimängu – *kolopallo*. **Nimetage spordiala!**

11. Sel moel pidas Google 19. veebruaril meeles poolakate suurmehe 540 ndat sünnipäeva.

12. Ta mängis nii kodumaistes kui vene filmides ning erinevaid osatäitmisi kogunes üle paarikümne. Suur osa eestlasi teab meest kindlasti Heino osa järgi filmis «Vallatud kurvid». (pildil) Kuulsamad filmirollid tegi ta veel sellistes filmides nagu «Kirjad Sõgedate külast», «Aeg elada, aeg armastada», «Pihlakavärvavad» ja «Minu Leninid». Lisaks astus ta üles telelavastustes «Puhkepäev» ja «Wikmani poisid». **Nimetage mees, kes jätnud nii suure jälje Eesti teatri ja filmilukku!** Vihje! Neile, kes teatrist ja filmindusest midagi ei tea, aga hästi süüa armastavad, peaks ka küsitava mehe nimi tuttav olema.

13. AS Andmevara andmetele tuginedes avaldas Delfi paar nädalat tagasi Eesti populaarsemate nimede statistilised andmed omavalitsuste kaupa. Laheda valla levinuim mehenimi on kõige arvukamalt esindatud veel 23-s omavalitsuses ja on ühtlasi ka Eesti levinuim mehenimi. Laheda valla levinuim naisenimi ongi aga ainult meie vallas esikohal. **Nimetage Laheda valla levinuim mehe ja naise nimi.** VIHJE! Üks neist on esindatud ka siin saalis!

14. Sageli küsitakse mälumängudes riikide ja kontinentide kõrgeimaid-suurimaid. **Nimetage Põlvamaa kõrgeim tipp(211m) ja suurim järv(79ha)!**

15. Küsitav on kilpnäärme puudulikest talitlusest tingitud füüsilise ja vaimse alaarengu seisund, mis saab üldjuhul alguse juba lootejärgus. Peamiseks tekkepõhjuseks on joodivaegus, mis takistab kilpnäärmel tootmast türoksiini nimelist hormooni. Haiguse põdejate kehakasv on väike ja ebaloomulike proportsioonidega, mis tavaliselt väljendub ebaloomulikult suures peas. Sageli esineb kurtust, nahk on kare ja kuiv, tihti esineb haigetel hõõtsik ehk struuma. Väljakujunenud haigust pole tänapäeva meditsiin võimeline ravima. **Mis haigus?**

VIHJE! Google slängisõnaraamat annab küsitava haiguse põdeja kohta ohtralt sünonüüme: tobu; ohmu; turakas; loll; idioot; puupea; tuhajuhan; tahmapea; lollpea; jahupea; tainapea; kõlupea; tummhammas; pudrupea; tohman;

16. Hobuseliha on hetkel „ kuum teema“. 1918. a lõpus vaikus noor Eesti Vabariik hinge. Näljaste idametslaste hordid rüüstasid maad, mobiliseeritud pagesid karjakaupa rindelt, riigikassa oli tühi ja Tallinnas jätkus süüa kolmeks päevaks. Toidupuuduse vastu võitlemiseks oli juba novembris hakatud rakendama drastilisi abinõusid. Muu hulgas lubas toitlusminister vorsti teha ainult hobuselihast ja keelas ühe kõigi jaoks tavalise toidu tootmise, pidades seda tooraine raiskamiseks. **Mille valmistamine keelati?**

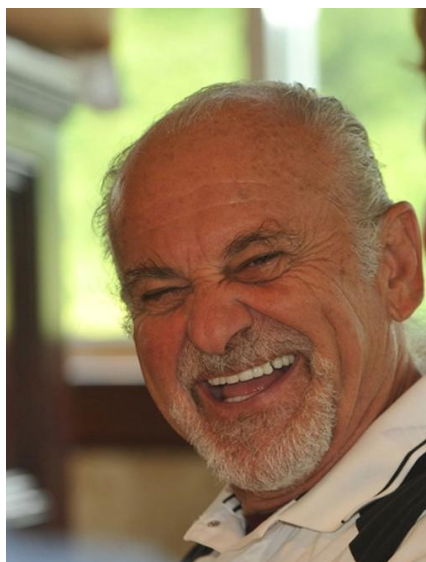
17. See Vahemeremaade puu on korrapärase vihmavarjukujulise võraga, keskmiselt 20 m kõrgune. Tüve läbimõõt on meetri kandis, koor on oranžikas ja sügavate lõhedega. Tal on pikad paarikaupa asetsevad rohelised okkad. Käbid valmivad kolme aastaga ja on suure muna kujulised. Seemneid on ühes käbis ligi 100 ja nad kõlbavad hästi nii söögiks kui õli valmistamiseks. Puit on küll suure tihedusega, kuid erilise väärtuseta, leides vähest kasutust vaid kohalikuks tarbeks. Just sellest puus olevat papa Carlo valmistanud Pinoccio.

18. Küsisin eelmisel aastal teilt Eesti arvukaimat lindu. Selleks oli ja on nüüdki ülekaalukalt metsvint. **Milline on aga maailma enimlevinud lind?** (kõige rohkem isendeid) Lind on pärit Kagu- Aasiast, aga levinud üle kogu maakera. Eestis on linnu nimi ka levinud perenimi. Üks, küsitava linnu nime perenimena kandev mees (all pildil), tuntud ehitusettevõtja, oli pikki aastaid Eesti Korvpalliliidu president.

19. Peamiselt koomiku ja filminäitlejana tuntud mees pidas 9. veebruaril oma 70 juubelisünnipäeva. Juuresolev pilt temast (all vasakul) on tehtud eelmise aasta suvel. Laulu, mida kuulete, laulis ta linti paar aastat tagasi. **Kes?**

20. Kuulete lugu, mis alates 1999 aastast on kõlanud kõikidel üldlaulupidudel ja on muutunud üheks laulupidude nn. sümbollooks. Pildil (ülal paremal) on koorijuht ja helilooja (1949 – 1994), kes loo viisistas. **Nimetage laulu sõnade autor ja viisi autor!**

1. 200 000 000 inimest **2.** Tšehhi president Klaus ja Ungari president Ader **3.** 1893 **4.** Aegna **5.** Angaari katus, kus süstikut hoiti, kukkus sisse. **6.** Kaltsium **7.** Vivaldi, Vilde, Kivastik **8.** N. Gogol, E. Valter **9.** Teivashüpe **10.** Golf **11.** M. Kopernik **12.** Peeter Kard **13.** Andres ja Külli **14.** Laanemägi ja Meelva järv **15.** Kretinism **16.** Juust **17.** Piinia e. itaalia mänd **18.** Kana **19.** Joe Pesci **20.** Juhan Liiv, Peep Sarapik.